

Jaargang 57 augustus 2018 1808-202

DE MIEDBRINGER

STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

DE MIEDBRINGER

Contact- en mededelingenblad nummer 18-08-202 van de
STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

Voorzitter Hilmar Schurink, Lies 67, 8895 KS Lies
Telefoon: 0620-704037. E-mail: schurink@quintessens.nl

2 Secretaris Jaap Smit, Lies 73, 8895 KS Lies
Tel. 0562-448336. E-mail: sjoekedam@planet.nl

Penningmeester Janna Lettinga-Mier, Burg. Mentzstraat 30
8881 AL West-Terschelling
Tel. 0562-442775. Email: janna.lettinga@hetnet.nl

Redactie Gerard Muiser, Westerdam 6,
8891 GM Midsland,
Tel. 0562 448037. E-mail: gmuiser@telfort.nl

Donateurs- Zie Penningmeester
Administratie

Stichting Ons Schellingerland is een ANBI geregistreerde stichting.
Rabobank: NL 50 RABO 03.25.57.99.46
t.n.v. Stichting Ons Schellingerland,
Burg. Mentzstraat 30 8881 AL West-Terschelling.

www.sos-terschelling.nl

In dit nummer:

ISSN 1380-9431

Voorwoord van de redactie	3
Van de voorzitter	4
Actuele Onderwerpen	8
Donateursvergadering 2018	15
Staat van baten en lasten	18
Financieel jaarverslag 2017	19
Jaarverslag 2017	19
Kwartaaljournaal	24
Wet op de privacy	27
Zeekaap	29

Foto hartpagina's: Gerrit Bart Volgers - Zonnecellenveld bij Hee

Voorwoord van de redactie

De 'zomer'-Miedbringer, het tweede nummer van het jaar 2018, heeft u nu in handen. Boordevol informatie, verzameld in een van de heetste en droogste periodes van de afgelopen tientallen jaren. Doet me denken aan de diverse opvattingen over klimaatverandering en wel in het bijzonder de zeespiegelstijging en de toename van extreme weersomstandigheden. Belangrijk item voor ons lage landje, maar zeker ook voor de vooruitgeschoven posten van ons land: de Waddeneilanden. Zullen ze nog bestaan over honderden jaren, als het gemiddelde zeewaterpeil met meters is gestegen en superstormen over ons heen denderen..... De geleerden zijn er nog lang niet over uitgesproken, zeker niet over het tempo, waarmee de veranderingen plaatsvinden. De materie is ook zeer ingewikkeld door stijgende zeespiegel in combinatie met dalende bodem.

Wellicht zal op termijn Terschelling, evenals de andere Waddeneilanden, niet meer bestaan (je kunt de dijken en duinen niet eindeloos verhogen), maar dan zijn we hopelijk vele eeuwen verder. Dit doemscenario is in elk geval absoluut geen reden de boel de boel te laten en een club als SOS is (helaas) nog steeds nodig om al te uitbundige en megalomane plannen kritisch te benaderen, om de vele generaties na ons de gelegenheid te bieden zo lang mogelijk te kunnen genieten van dit karaktervolle stukje Nederland.

Zoals gebruikelijk bespreekt voorzitter Hilmar Schurink weer allerlei zaken die spelen op het eiland, en dat met kritische blik. Ook secretaris Jaap Smit draagt flink bij aan deze Miedbringer, met zijn 'Kwartaaljournaal', dat inzicht geeft in de activiteiten van het SOS-bestuur, een bijdrage over de privacywet, de zeekaap en het jaar- en financieel verslag over 2017. Let ook vooral op de agenda van de komende algemene donateursvergadering, die gepland is op vrijdag 14 september 2018, om half 8 in de Kraak op West.

Als u onze website www.sos-terschelling.nl regelmatig bekijkt, hebt u gemerkt dat de verversingen in de zomermaanden op een wat lager pitje staan. Toch loont het de moeite af en toe de site te raadplegen om op de hoogte te blijven van de meest actuele ontwikkelingen op en om Terschelling.

Veel leesplezier gewenst!

*Gerard Muiser,
bestuurslid en eindredacteur van
De Miedbringer*

Van de voorzitter

BIJZONDER TERSCHELLING: MONOPOLY

Terschelling gaat steeds meer lijken op het kapitalistisch spel bij uitstek: Monopoly. Het gaat vooral over 'huisjes' en 'hotels'. Net als in het Monopoly-spel is er geen ruimte voor 'andere waarden' zoals natuur, landschap en authenticiteit. Die zijn niet te koop, dus spelen geen rol. Dat er in de praktijk wel meer speelt, blijkt ondermeer uit de vele zienswijzen, bezwaren en beroepen die worden ingediend, ondermeer door SOS. SOS heeft daarbij het 'algemeen belang' als uitgangspunt, want SOS heeft geen 'eigen belang' in de vorm van huisjes of hotels. Zij streeft ruimtelijke kwaliteit, kleinschaligheid en authenticiteit na.

Ook de gemeente wordt verondersteld – namens de bevolking – het algemeen belang na te streven. Je zou dan denken dat de gemeente en SOS aan dezelfde kant van de kar trekken. Maar dat is niet zo, wat het grote aantal zienswijzen, bezwaren en beroepen tegen ruimtelijke plannen laat zien, met de Raad van State als vangnet. Dus van tweeën één. Of er zijn twee soorten 'algemeen belang' die diametraal tegenover elkaar staan. Of de gemeentelijke organisatie behartigt het algemeen belang niet goed. De vraag is dan: "Wat is het algemeen belang dan?"

In een gemeentelijke nota van eind 2012 (aangehaald in De Miedbringer van augustus 2014) staat als citaat: "In de Terschellinger cultuur is het niet normaal om als gemeente – bestuurlijk en ambtelijk – 'nee' te zeggen tegen aan- vraag. Aan de individuele aanvraag die voorligt wordt daarmee in de praktijk meer waarde toegekend dan aan het algemeen belang dat in het bestemmings- plan is vastgelegd (...). Terwijl de formele rol van de gemeente bij VTH juist is om het algemeen belang te bewaken. Doordat individuele aanvragen in de praktijk centraal worden gesteld wordt in vergelijking met andere gemeenten veel (binnen- en buitenplannen) afgeweken van bestemmingsplannen. Dat betekent in de uitvoering dat steeds krachtige motivaties geschreven moeten worden. En hoewel het de verantwoordelijkheid is van de vergunning- aanvrager om goed duidelijk te maken waarom een afwijking van het bestem- mingsplan volgens hem/haar nodig is, is het in de praktijk een ambtenaar van de gemeente die deze motivatie op papier zet" (...). Einde van het citaat en het begin van een bezinning.

Bij een monopolie-streven gaat het erom de concurrenten uit de markt te druk- ken, met meer huisjes, appartementen of grotere hotels. Daar zijn projectont- wikkelaars en hotelketens beter toe in staat dan kleinschalige familiebedrijven. Maar die laatste zijn juist het kenmerk van de authenticiteit, kleinschaligheid

en eigenheid van Terschelling. Bovendien zijn deze op langere termijn meer flexibel en minder kwetsbaar bij economische tegenwind. En ze vereisen minder grootschalige personeelshuisvesting. Daar komt bij dat projectontwikkelaars en hotelketens vooral grootschaligheid en ‘instant toerisme’ (moeten) leveren. En ze zijn bij machte kleinschalige concurrenten ‘uit de markt te drukken’: “Landalisering”. Want dat is deel van hun bedrijfsstrategie: er móet omzet-‘gedraaid’ worden om de hoge investeringen terug te verdienen voor de aandeelhouders. Ook een soort Monopoly-spel. Dat gaat ten koste van de schaal, het aanzicht en de menselijke maat op het eiland. En van de bezoekers-trouw. Dus de vraag is dan: “Hoe behoudt Terschelling haar kleinschaligheid en authenticiteit als die deel uitmaken van het algemeen belang” (TS25). En dan is de volgende vraag: “Wie zorgt daar dan voor in het licht van het bovenstaande?” De gemeente Terschelling? En welke politieke partij in het bijzonder? Of ligt die taak voor een groot deel bij SOS, gezien de ervaringen van de laatste jaren?

Op verzoek van enkele raadsfracties heeft het college van B&W dit voorjaar haar ‘Bestuurskracht’ laten onderzoeken door een extern bureau (BMC). De vraag was hoe Terschelling haar zelfstandigheid als gemeente op langere termijn kan (waar-)borgen. Dit gezien de groeiende complexiteit, de beperkte bevolkingsomvang, en dus haar beperkte ambtelijk-bestuurlijke capaciteit. De uitgevoerde Quicksan had alleen betrekking op het ‘intern’

functioneren van de gemeentelijke organisatie. Daar kwamen een flink aantal verbeterpunten uit voort.

Zo werd een zekere organisatorische ‘kramp’ geconstateerd.

In verband met bovengenoemde probleemschets is het aanvullend interessant en essentieel te onderzoeken hoe de gemeente ‘extern’ functioneert, dus bij het behartigen van het algemeen belang. Nu bleven onderwerpen als Kwaliteit, Vertrouwen, Dialoog, Transparantie, Geloofwaardigheid, Integriteit, Verantwoording en Cliëntelisme buiten beschouwing. Maar die vormen wel de kern voor het voortbestaan van de zelfstandige gemeente Terschelling en van een levende democratie. Wat moet de gemeente in de blijvend perifere ligging van een eiland doen om zelfstandig te ‘moeten’ blijven voortbestaan? De gemeente is geen Besloten Vennootschap, maar heeft een burger-dienende taak vanuit het algemeen belang. Dat betekent dus geen Monopoly-spel, maar TS25. Dus werk aan de ‘Winkel’.

TOT SLOT

De jaarlijkse algemene donateursvergadering wordt gehouden op vrijdag 14 september in ‘De Kraak’. De agenda vindt u in deze Miedbringer evenals het financiële verslag over 2017. De notulen van de donateursbijeenkomst van vorig jaar staan in het decembernummer van De Miedbringer. Het Jaarverslag staat in

deze Miedbringer. Voor de eerste pauze worden de huishoudelijke zaken behandeld: notulen, jaarverslag, financiën, bestuurswisseling (voorzitter).

We houden het kort. Na de eerste pauze discussiëren we over de Actuele Onderwerpen die als voorzet in deze Miedbringer staan. Ook nieuwe zaken kunnen dan aan de orde komen. De bijeenkomst wordt na de tweede pauze ingevuld door Willem Mier uit Formerum met verhalen en anekdotes over Terschelling en Terschellingers.

DONATEURSBIJDRAGE (ANBI)

Samen met deze Miedbringer ontvangt u een brief van de penningmeester met het verzoek uw donatie over 2018 over te maken, en met haar uitdrukkelijk verzoek om het meegestuurde donateursnummer te vermelden op uw bankoverschrijving. Dat bespaart haar veel zoekwerk. Alvast bedankt en ik hoop u op 14 september te kunnen begroeten.

Hilmar Schurink

Actuele Onderwerpen

Deze bijdrage zou ook “Out of Control” kunnen heten, omdat de gemeente kennelijk problemen heeft om grotere projecten goed op de rails te krijgen. Traditiegetrouw neem ik de lezer mee in recente ontwikkelingen, die traditiegetrouw niet in de lokale media worden behandeld. Uw informatie moet dus vooral van De Miedbringer komen. Tijdens de donateursvergadering kan hierover verder worden gediscussieerd, als verantwoording van het bestuur over haar handelen. Ook de Miedbringers van december 2017 en april 2018 kunnen dan ‘tegen het licht’ worden gehouden.

DELLEWAL

Nadat een kleine meerderheid van de gemeenteraad in december besloot dat op het voormalige dancingterrein Dellewal 13 woonappartementen in de duurdere sector gebouwd zouden kunnen worden “voor doorstroom-eilanders”, is het College aan de slag gegaan met een bestemmingsplanwijziging voor de gehele Baai, tot en met het Lichtje. Ook gaat het gerucht dat het aantal koopappartementen daarin uitgebreid zal worden tot 16 en zich oostelijker zouden kunnen uitstrekken, tot voorbij de bunkerwoningen. Ondertussen heeft de Stichting

Natuurherstel Baai Dellewal een eigen professionele Landschapsvisie op laten stellen gericht op een Natuurboulevard, vanaf de jachthaven tot het Lichtje. Met behoud van de zichtlijnen vanaf de hoofdweg en vanaf de jachthaven. En er zijn gesprekken geweest tussen de gemeente en de Stichting over de toegezegde (ver)koop van een strook duingrond rondom het dancingterrein tot aan de Burg. Van Heusdenweg. Dit om die als Natuur bestemde grond voor hotelbouw te vrijwaren. Die besprekingen konden pas serieus worden nadat de Hoge Raad het zogenoemde ‘Beslag’ op deze gronden ontbonden had. Dit beslag was ingesteld door Westcord Hotels (Schylge) vanwege onmin met de gemeente en was er pas afgelopen juni af. Maar tegelijkertijd staat in de Leeuwarder Courant dat Westcord Hotels alsnog opteert voor uitbreiding van hotel Schylge op die gronden in oostelijke richting met 25 meter langs de hoofdweg. Met overdracht van de resterende duin- en dancinggronden aan de Stichting. En dat zij in beroep zal gaan tegen woningbouw op het dancingterrein. De Stichting Baai Dellewal zelf is niet duidelijk wat zij nu precies voor ogen heeft: wil zij nog ‘ontbouwen’ (dancingterrein en/of campus Victoria) en vooral: hoe gaat zij dit realiseren? Het planproces met de drie partijen lijkt dus een beetje ‘Out of Control’, want de kans dat voor het dancingterrein een bestemmingsplanwijziging voor woonappartementen gerealiseerd wordt, is verwaarloosbaar. Wat SOS betreft wordt ook dit een gevalletje Raad van State. Er waren heldere financiële alternatieven van de Baaistichting voor de gemeente, gericht op het algemeen belang, maar die heeft de gemeente vier jaar genegeerd. Er lijkt dus sprake van dubbele agenda’s of van ondeskundigheid in het planproces.

B&Y-TERREIN - GROENE STRAND

Ook dit project lijkt bij de gemeente ‘Out of Control’. Nadat projectontwikkelaar Segesta via openbare brieven de gemeenteraad onder druk heeft gezet, heeft deze “zonder last” toch ingestemd met de bestemmingsplanwijziging. Deze is gericht op de realisatie van 19 recreatie-appartementen in het kleinschalige woongebied van West. Belangrijk motief van de Raad (op één na) was dat nu het “Rommellandje” na 20 jaar eindelijk bebouwd zou gaan worden. Op zich zou dat kunnen, maar daar gaat de gemeente niet over. Een grondeigenaar is vrij (binnen het bestemmingsplan) om zijn grond al of niet te bebouwen, tenzij er sprake is van gevaar voor de volksgezondheid of de veiligheid. De (nieuwe) raad heeft zich laten misleiden. De zaak is nu door SOS en de Buren aanhangig gemaakt bij de Raad van State, in combinatie met de verleende Omgevingsvergunning (bouwplan). Maar tegelijkertijd dient bij dezelfde Raad van State over hetzelfde “Rommellandje” ook een beroep tegen de eerder al verleende Omgevingsvergunning voor de bouw van vijf bedrijfsloodsen. Ondanks uitgebreide inhoudelijke en juridische voorlichting via een zienswijze door SOS aan de raadsleden is de raad toch gezwicht voor het ‘eigen belang’ van de projectontwikkelaar. Ook hier is de vraag van dubbele agenda’s of van ondeskundigheid.

ZELFPLUKTUIN-HOORN

Voormalig wethouder van Terschelling en voormalig voorzitter van SOS George Visser schreef in De Terschellinger van begin juli het volgende: “Een van de belangrijkste grondbeginselen, zo niet de belangrijkste, van het Bestemmingsplan Buitengebied is het open houden van de ruimten tussen de dorpen.

Er kunnen zwaarwegende maatschappelijke of economische redenen zijn om af te wijken van een grondbeginsel van de ruimtelijke ordening. Maar een zelfpluktuin? Recent zijn alle partijen, letterlijk zonder wikken of wegen, akkoord gegaan met de realisatie van een boerderij in de open ruimte tussen Hoorn en Oosterend. Ook Plaatselijk Belang was daar voor, maar laat bij monde van Cees Muijskens toch nog weten: “Ik ben voor dit voorstel, want ik vind de zelfpluktuin een mooi bedrijf en een aanvulling voor Terschelling. Wel hebben we grote twijfels over de eventuele precedentwerking die hieruit voortkomt”. Die laatste zin heb ik, om nog eens te herkauwen, onderstreept”, aldus George Visser.

Ook voor dit project heeft SOS uitgebreide inhoudelijke en juridische informatie verschaft aan de gemeenteraad via zienswijzen. Ondermeer over de vraag over de ‘noodzaak’ om van het bestemmingsplan af te wijken vanuit ‘algemeen belang’ en vanuit een ‘goede ruimtelijke ordening’. Ook had SOS vragen bij de aard van de Pluktuin. Is het een landbouwbedrijf, een tuinbouwbedrijf of een toeristisch bedrijf. En is wel sprake van een full-time (agrarisch) hoofdbedrijf? Van de gemeenteraad had SOS een deugdelijke onderbouwing onder haar besluit verwacht. We moeten het nu doen met een verklaring van PBT over ‘een mooi bedrijf’ voor (het toeristisch product) Terschelling. Het bestaat al geruime tijd, dus is niet nieuw. Maar een deugdelijke onderbouwing vanuit het algemeen belang is het niet. ‘Een mooi bedrijf’ of ‘jonge ondernemers steunen’ zijn geen sterke argumenten voor een Raad. Het heeft meer iets van ‘eigen belang’. SOS zal naar de bestuursrechter gaan om een uitspraak te ontlokken. SOS kan begrip opbrengen voor de realisatie van een lage werktuigenshuur en een beperkte oogst-opslag, maar niet voor een hoge schuur met woonhuis op die lokatie. Want dan gaan inderdaad ‘alle remmen los’ op het eiland zoals PBT vreest, als ook bijhouden tot landbouwactiviteit wordt benoemd (Midland-Zuid).

SCHAPENSCHUUR – FORMERUM ZUID

Een overeenkomstige zienswijze heeft SOS ingediend bij de gemeenteraad over de realisatie van een schapenshuur. Op zich ziet SOS wel een ‘noodzaak’ om gedurende de winter en de lammertijd voor de schapen op de dijk – beheerschapen - een (laag) onderkomen te hebben, maar geen boerderij van 10 meter bouwhoogte (standaard bestemd). En is de daaraan gekoppelde jaarrond bewoning ter plaatse wel een noodzaak? En wordt Kamperen bij de Boer dan ook mogelijk op die (kwetsbare) locatie om toch voldoende jaarinkomen te genereren en de norm van ‘full-time boer’ te halen? En zijn er op korte termijn geen alternatie-

ven, zoals de Manege-Hoorn of vrijkomende agrarische gebouwen? SOS hoopt dat de gemeenteraad verder kijkt dan ‘een mooi bedrijf’, want dan lijkt ook hier het ‘eigen belang’ de boventoon te gaan voeren ten koste van het ‘algemeen belang’. De Raad heeft een motiveringsplicht, anders sneuvelt het initiatief bij de bestuursrechter of de Raad van State (als vangnet). Dat het hier handelt om een oud-raadslid als initiatiefnemer maakt de noodzaak van een ‘deugdelijke motivering vanuit het algemeen belang’ extra dwingend. Geen cliëntelisme graag.

KAMPEREN BIJ DE BOER – HALFWEG

SOS heeft – samen met de Campinghoudersvereniging - het afgelopen half jaar een behoorlijke partij ‘Gedraai’ meegemaakt rond de Tipi-tenten op Halfweg. SOS heeft het college van B&W gevraagd te ‘handhaven’, omdat de Tipi-tenten geen ‘tenten’ van tentdoek zijn, maar houten bouwwerken of ‘tenthuisjes’. Volgens de definities is dat wat anders. Wat volgde was een listig gedraai om de materie tussen de FUMO, de wethouder ‘Handhaving’, de gemeentesecretaris, de behandelende ambtenaar en de initiatiefnemer. SOS is naar de bestuursrechter gegaan en deze eiste dat de ‘tenten’ voorjaar 2018 niet opgesteld zouden worden.

Maar er werd via een 1-2-tje gebruik gemaakt van ‘beperkte handlichting’. Dus de Tipi-tenten van hout zijn toch weer in de open polder bij Halfweg verschenen volgens een ‘tijdelijk gedoogvergunning’ tot 25 juli 2018. Want dan zouden de Tipi’s van houten tenten tot zeildoekse tenten vermaakt moeten zijn. Tijdens het bezwarenproces werd toegezegd dat er op verzoek van de Raad een evaluatie-avond zou zijn over het Kampeerbeleid, inclusief Kamperen bij de Boer. Maar van die toezegging van ambtelijke zijde is niets meer vernomen. SOS zou dan ingebracht hebben dat er duidelijke definities nodig zijn over ‘tenten’, ‘tenthuisjes’, materiaalgebruik, oppervlakten, hoogten (stacaravans mogen 3,30 meter hoog zijn), gebruikperiode, landschappelijke inpassing, ‘goede ruimtelijke ordening’, sanitaire voorzieningen, verkeersafwikkeling en vrije zones. Dit is van belang omdat bij de meeste locaties voor Kamperen bij de Boer op Terschelling problemen opdoemen, met name in het bebouwingslint. En op Texel is het Kamperen bij de Boer ook uit de hand gelopen. SOS heeft vanaf het begin ook hier via zienswijzen en beroepen aandacht voor gevraagd. Maar ook hier is het ‘eigen belang’ belangrijker gebleken dan het ‘algemeen belang’. Dat heeft met de bedrijfscultuur van de gemeente te maken: zienswijzen negeren, zeker die van SOS.

EILANDSTAART - NATURA2000

De Raad van State heeft uitspraak gedaan in het beroep dat SOS en het Platform Duurzaam Landschap Terschelling hebben ingesteld tegen de onduidelijkheden rond de Natura2000-regelgeving rondom de Cupidopolder/Eilandstaart van de Boschplaat. De wettelijke doelen tot behoud van concreet benoemde Habitattypen worden niet gehaald, omdat het gebied reeds in het Amelander

Gat verdwenen is door kusterosie (450 hectare). SOS en het Platform vroegen de Raad van State aan te geven wie daarvoor verantwoordelijk is, omdat behoud van areaal en afslag van areaal niet samen gaan. Wat prevaleert en hoe past dat in het Beheerplan 'Duinen van Terschelling' met wettelijke status? De Raad van State achtte zich in deze zaak niet bevoegd te oordelen, omdat de Natuurbeschermingswet haar daarin maar heel beperkte bevoegdheden toestaat. Duidelijk is nu dat de Provincie Friesland als 'Bevoegd Gezag' nu de verantwoordelijkheid heeft om de Natura2000-doelen voor de Eilandstaart te realiseren. Staatsbosbeheer (als grond/zee-eigenaar) en Rijkswaterstaat (als zee/kust-beheerder tot Paal 26) hebben daarin geen initiërende rol of bevoegdheid. Rijkswaterstaat heeft toegezegd actief te worden met zandsuppleties als opnieuw twee kilometer van de Boschplaat in zee is verdwenen. En Staatsbosbeheer koestert de 'Natuurlijke Dynamiek' van de zee. Al met al is de Eilandstaart zowel technisch-inhoudelijk als bestuurlijk-juridisch een uiterst complex geheel.

LANDBOUW OP HET EILAND

Tijdens de Donateursbijeenkomst in 2016 en in de Miedbringer is regelmatig aandacht besteed aan de Terschellinger polder en de landbouw daarin als landschapsverzorgende en sociaal-economische factor. En aan de bedreigende ontwikkelingen. De agrarische sector in Nederland krijgt het steeds moeilijker, de acceptatie ervan neemt af ("Landschapspijn") en de eilandligging maakt het er voor de eilander boeren niet makkelijker op. Zeker niet als zij kiezen voor concurrentie 'op de wereldmarkt' met de grootschalige melkveehouderijen in Friesland, Flevoland en in het buitenland. Die concurrentiestrijd gaan de 'reguliere' eilander boeren niet winnen hoe goed ze ook zijn: hogere kosten en lagere opbrengsten, alleen te compenseren door neveninkomsten buiten de landbouw. Daarin is Terschelling dan weer in het voordeel. Een alternatief is ecologische landbouw met hogere marktprijzen in combinatie met weidevogelbeheer met beheervergoedingen. Daar sturen ook de boeren op Schiermonnikoog op af.

Een paar recente ontwikkelingen wil ik noemen. Campina die de melk van de ‘reguliere’ boeren ophaalt heeft aangegeven hiermee te stoppen. De transportkosten lopen te hoog op. Een tweede punt is de verdroging van de weilanden door de huidige langdurige droogte. Misschien later gevolgd door langdurige regenval om weer op ‘het gemiddelde’ uit te komen. De Terschellinger Polder kan wel - in beperkte mate - worden onderbemalen in situaties met veel regen. Maar bij langdurige droogte zoet water inlaten, zoals in Friesland en Flevoland met IJsselmeerwater, is op de Waddeneilanden onmogelijk. Het polderpeil bij Horp in 2018 staat ten opzichte van het droge jaar 1999 40 centimeter lager (zie foto's). Dat is aanzienlijk, met gevaar voor verzilting. In combinatie met arme zandgronden in de polder betekent dit gele weilanden waar vrijwel geen veevoer meer van af komt. De koeien moeten op stal blijven en krijgen daar al voer uit de wintervoorraad. Hoe lang gaat dat goed? En als deze extreme situatie(s) door klimaatverandering in Nederland veel vaker voor gaan komen, hoe gaat de individuele agrarische ondernemer daar dan mee om, op Terschelling?

Een derde zorgpunt is de hoeveelheid mest die onlosmakelijk met de hoeveelheid melk samenhangt, en die op enigerlei wijze ‘uitgereden’ moet worden, geïnjecteerd door zware zodebesters die kortemetten maken met het vogel- en bodemleven. Hoelang nog voordat de bodemvruchtbaarheid en biodiversiteit zo'n ‘mestbombardeement’ niet langer meer doorstaan en het voortbrengend vermogen van de bodem terugloopt. De landbouw raakt daarmee een beetje ‘Out of Control’. Stevige individuele en collectieve keuzen zijn noodzakelijk. Daar is meer voor nodig dan TS25 of een spelletje Monopoly.

Hilmar Schurink - voorzitter

Donateursvergadering 2018

De Algemene Bestuurs- en Donateursvergadering wordt gehouden op vrijdag 14 september 2018 om 19.30 (!) uur in het gebouw ‘De Kraak’, Burgemeester Reedekerstraat 56-B op West.

AGENDA

1. Opening door de voorzitter
2. Mededelingen door de secretaris, ingekomen stukken
3. Notulen van de 55e donateursvergadering van 15 september 2017. Deze notulen staan afgedrukt in De Miedbringer van december 2017
4. Jaarverslag 2017. Dit jaarverslag staat afgedrukt in deze Miedbringer
5. Financieel verslag 2017 en Begroting 2019. Deze staan in deze Miedbringer
6. Verslag kascommissie. Benoemen nieuwe kascommissie
7. Bestuurswisseling 1. Tussentijds is afgetreden de heer C. Muijskens. Dit jaar zijn aftredend mev. G. de Grand en de heren G. Muiser, H.J. Hees en P.J. Zumekehr. Zij hebben allen aangegeven zich weer herkiesbaar te stellen. Als nieuw bestuurslid wordt voorgesteld Marieke Wartena
8. Miedbringer, website, donateurswerving (communicatie)
9. Rondvraag 1: andere intern-organisatorische zaken die aandacht behoeven

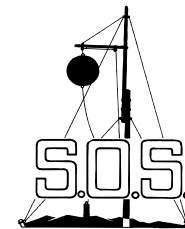
PAUZE 1

10. Actuele Onderwerpen en de rol van SOS daarin (verantwoording)
11. Rondvraag 2: andere externe ontwikkelingen die aandacht behoeven van SOS
12. Bestuurswisseling 2. De voorzitter, dhr. H.F. Schurink heeft aangegeven zijn functie neer te willen leggen. Een nieuwe voorzitter is gevraagd en wordt voorgesteld

PAUZE 2

13. Na de pauze zal Willem Mier uit Formerum eilander verhalen en anekdotes vertellen
14. Sluiting (ca. 22.30 uur)

FOTO'S LINKERPAGINA: LINKS; JULI 2018, RECHTS; JUNI 1999

Staat van baten en lasten

	Begroting 2017	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
BESTUURSKOSTEN				
Vergaderkosten dgl./alg.bestuur	400	154	150	165
Representatiekosten	100	126	100	150
Overige bestuurskosten	500		300	300
	1.000	280	550	615
ADMINISTRATIEKOSTEN				
Adm.tie/computerkosten	250	62	280	280
Abonnementen/ contributies		15		
Telefoon/overige comm.kosten				
Advertentiekosten	100		150	100
	350	77	430	380
DONATEURSKOSTEN				
Druk/verzendingkosten Miedbringer	5.500	5.925	5.000	6.000
Kosten donateursvergadering	300	565	550	600
	5.800	6.490	5.550	6.600
ALGEMENE KOSTEN				
Assuranties	122	122	122	122
Juridische/ advieskosten	1.000	667	1.000	1.000
Juridische/advieskosten restitutie				
Bankkosten	200	165	200	200
Webkosten	200	218	100	250
Beheerskosten " Strieperkerkhof "	260	352	300	360
Beheerskosten " Sjouw "	100		100	100
Beheerskosten " Seinpaal "				
Beheerskosten " Kaap "				
Bijdragen onbenoemde projecten	500	30	200	500
Kosten Boek				
Overige algemene kosten		82		
	2.382	1.636	2.022	2.532
LASTEN TOTAAL	9.532	8.483	8.552	10.127
OPBRENGSTEN				
Donaties/giften	10.000	10.055	8.800	9.300
Subsidies	260	352	260	360
Rentebaten				
BATEN TOTAAL	10.260	10.407	9.060	9.660
RESULTAAT	728	1.924	508	-467

18

Financieel jaarverslag 2017

FINANCIËN

Het boekjaar werd afgesloten op 31 december 2017.

De inkomsten over 2017 bedroegen € 10.407 en de uitgaven waren € 8.483.

Ondanks de steeds hogere druk- en verzendingkosten van de Miedbringer is het jaar 2017 weer afgesloten met een positief resultaat van € 1.924. De totale kosten van deze post Miedbringer bedroegen € 5.925. Hoge juridische kosten en bijdragen aan onbenoemde projecten waren er niet in 2017.

BEGROTING 2019

In de geplande begroting van 2019 is een onvermijdelijke lichte stijging van kosten te zien, zodat we dan misschien onze opgebouwde reserves moeten aanspreken.

DONATEURSBESTAND

Op 31 december 2017 was de stand als volgt: 452 betalende donateurs, 12 begunstigden (dit zijn instellingen en personen die de Miedbringer gratis ontvangen), 11 donateurs voor het leven. Het totaal aantal ingeschreven donateurs bedroeg 475.

MUTATIES

In 2017 hebben 26 nieuwe donateurs zich ingeschreven en 5 donateurs hebben opgezegd. Hieruit blijkt dat er weer een sterke toename is van nieuwe donateurs.

ALGEMENE OPMERKING

Fijn is dat veel donateurs meer betalen dan het minimum bedrag van €17,50, zodat hierdoor het jaar weer afgesloten kon worden met een positief saldo.

Heel hartelijk bedankt hiervoor.

Janna Lettinga, penningmeester

Jaarverslag 2017

Zoals elk jaar ontvangen de donateurs een jaaroverzicht van de ontwikkelingen rondom SOS.

BESTUUR

Het bestuur bestond eind december uit twaalf leden. Het algemeen bestuur kwam dit jaar zes keer bijeen. Er wordt daarnaast veel gebruik gemaakt van e-mail en op deze wijze wederzijdse standpunten naar voren gebracht. Vergaderen met het dagelijks bestuur was dit jaar niet nodig.

MIEDBRINGER EN WEBSITE

De Miedbringer verscheen dit jaar weer drie keer. Het blad in zijn huidige vorm wordt door onze donateurs hoog gewaardeerd. Omdat onze stichting dit jaar 55 jaar bestond en de decemberuitgave van De Miedbringer nummer tweehonderd was, hebben we daar een bijzonder exemplaar van gemaakt met een gedenkwaardige tekst van F. van Eeden uit 1885.

19

Onze website loopt goed. Velen nemen er een kijkje op. We proberen de website zo actueel mogelijk te houden. Men kan er ook zijn mening op kwijt. Ook worden er verhuisberichten op doorgegeven. Of er vinden aanmeldingen voor het donateurschap op plaats.

ALGEMENE DONATEURSVERGADERING

De 55e algemene donateursvergadering vond plaats op 15 september 2017 in 'De Kraak' op West-Terschelling. Aanwezig zijn 12 bestuursleden en 32 donateurs.

20

Dhr. J.H. Wessel heeft aangegeven zijn activiteiten als penningmeester te willen beëindigen. Hij blijft wel lid van het algemene bestuur. Voor hem hebben we mevr. J. Lettinga-Mier bereid gevonden zijn functie over te nemen. Verder kondigt dhr. Schurink zijn vertrek als voorzitter aan. We gaan dus op zoek naar een nieuwe voorzitter.

RUIMTELIJKE ORDENING

Het jaar 2017 is een druk jaar geweest. Het was het 'oogstjaar' voor de coalitie bestaande uit PvdA, CDA en VVD. Vele plannen lagen voor en we hebben veel tijd besteed om tot gefundeerde oordelen te komen voor het inspreken bij raadscommissievergaderingen en bij het indienen van bezwaren.

Eigenaar en projectontwikkelaar van het B&Y-terrein bij het Groene Strand liet de bevolking tijdens inloopsessies kiezen uit drie verschillende bouw mogelijkheden. Het bouwplan van Penta Architecten kreeg hierbij de voorkeur. Het plan omvat de bouw van 19 recreatie-appartementen aan het Groene Strand en vier tweekappers aan de Zwarte Weg voor permanente bewoning. Het appartementengebouw wordt met drie bouwlagen te massaal gevonden. In september wordt het bouwplan in de gemeenteraad behandeld. De zogenaamde coördinatie-regeling wordt van toepassing verklaard. Op dit moment kan de projectontwikkelaar kiezen uit twee voorliggende bestemmingsplannen: de bouw van vijf bedrijfsloodsen of bovengenoemde appartementen met woonhuizen. Op 24 november en 20 december dienen we onze zienswijze in tegen de bouwplannen.

21

De eigenaren van Zelfpluktuin Groenhof aan de hoofdweg tussen Hoorn en Oosterend zijn van plan een loods met woonhuis te bouwen. Daarvoor is een bestemmingsplanwijziging nodig via een zogenaamd postzegelplan. Wij zien op deze locatie liever geen woningbouw en dienen daarom in december onze zienswijze in.

Voor een agrarisch bedrijf te Hee is een vergunning afgegeven voor ‘Kampen bij de Boer’. Daarvoor werden zogenoemde Tipi-tenten in het landschap geplaatst. Deze hoge bouwwerken zien er niet uit en horen helemaal niet op ons eiland. Van buiten lijkt het een tent, maar van binnen bestaan ze voornamelijk uit hout. Dus strijdig met het bestemmingsplan. We verzoeken de gemeente deze niet meer terug te laten komen.

In september wordt de concept-Havenvisie in de gemeenteraad behandeld. Rederij Doeksen heeft twee nieuwe schepen in bestelling. Men is voornemens een tweede laadbrug te bouwen achter in de haven en daar alle vracht aan te landen. Dit zou het verkeer op de Willem Barentszkade verminderen en dan beschikt de gemeente tevens over een tweede (reserve) laadbrug. Tegen dit plan ontstaat nogal wat weerstand. Een tweede laadbrug is wenselijk, maar dan misschien een tweede haven creëren bij het ‘Lichtje’, of de huidige aanlandingsplaats uitbreiden met een tweede laadbrug. In november dienen wij onze zienswijze op de plannen in. In juni wordt een concept-Woonvisie gepresenteerd. Wij dienen hierop schriftelijk onze zienswijze in. Er moeten meer sociale huurwoningen komen ‘om Oost’. Over de bouw van een appartementenhotel met restaurant te Midsland aan Zee doet de rechter in de maand april uitspraak. De gemeente wordt in het ongelijk gesteld, maar gaat tegen deze uitspraak in beroep bij de Raad van State. In september wordt een nieuw bestemmingsplan in de gemeenteraad besproken en men gaat ook hier akkoord met een nieuw bestemmingsplan via de zogenaamde coördinatie-regeling. Dan doet zich ook hier het feit voor dat het eerste bestemmingsplan nog onder de rechter ligt en de eigenaar met een tweede plan aan de slag gaat. Het college komt dit jaar met een voorstel om het parkeerterrein aan de Werkhaven te West-Terschelling te overkappen met een zonnedak. Het voorstel levert veel negatieve reacties op en de omwonenden keren zich massaal tegen het plan. Na enige aarzeling wordt het plan ingetrokken.

De raad gaat wel akkoord met de aanleg van een zonnepark op Hee. De 1500 panelen zullen enerzijds op het dak van bedrijfsloodsen worden gelegd en anderzijds in een perceel weiland. Voor de financiering is een obligatielening van 180.000 euro uitgegeven die in enkele uren is volgetekend.

Wij dienen dit jaar ook ons beroep in bij de Raad van State gericht tegen ernstige kustafslag in het Naturazoo-gebied van de Boschplaat (Cupido’s polder).

DIVERSEN

Op 3 juli dienen we bij de gemeente een WOB-verzoek in waarin we inlichtingen vragen over de gang van zaken betreffende de Baai Dellewal. Aan het einde van dit jaar was nog niet gereageerd op ons verzoek.

De eigenaar van het festivalterrein van Oerol te Landerum heeft jarenlang het festival op zijn terrein ‘om-niet’ gedoogd. Hij wil nu toch zijn bezit verzilverd zien. Op het terrein rust een bestemming hotelbouw. De raad geeft hem echter groen licht voor de bouw van twaalf zomerhuizen op zijn terrein. De Oerol-organisatie zal op zoek moeten naar een nieuwe locatie.

Kwelderherstel wil Rijkswaterstaat in het kader van ‘Sense of Place’ bewerkstelligen tussen De Keag en de Strieper Kwelder door middel van een ‘Mondriaan-schilderij’. Er is nogal wat tegenstand tegen dit plan met name van de bewoners van het dorp Striep. Maar ook van de Vogelwacht en wadvissers. De zaak komt uitgebreid in het nieuws en zelfs op radio en TV. Er wordt ook gevreesd voor overlast door toeristen. Aan het einde van het jaar besluit Rijkswaterstaat de plannen op te schorten om tot een zorgvuldiger oordeel te kunnen komen. In november presenteren ‘Stichting Natuur Golfbaan Terschelling’ en Staatsbosbeheer een ‘Gebiedsplan’ voor een bosgebied bij West-Terschelling. Naast fietsen, wandelen en paardrijden krijgt ook de golfsport een plek. De golfbaan zal met een natuurlijke uitstraling ca. 50 hectare beslaan. Zowel de provincie als de gemeente hebben een subsidie van € 50.000 toegezegd.

In mei dienen wij een bezwaar in gericht tegen verbranding van snoei-afval oostelijk van Camping de Kooi. De verbranding vindt plaats vlakbij een waardevol weidevogelbroedgebied. En er is een alternatief voorhanden: het traditionele Mei-vuur. In augustus wordt onze klacht behandeld door de Commissie Bezwaarschriften. In september vernemen we dat onze klacht is afgewezen. Wel hebben we in oktober hierover overleg met de wethouder, waarbij de zaak nog eens wordt besproken. Dit opent de ogen.

Op 31 mei organiseert de gemeente in de ET-10 een informatie-avond over de Baai van Dellewal. De zaal was bijna geheel gevuld. Alle opties komen aan bod, waaronder huizenbouw, luxe huizenbouw, uitbreiding Hotel Schylge. Maar ook de gehele baai terug geven aan de natuur. De meeste aanwezigen kiezen voor de laatste optie. In december wil het college toch een beslissing van de raad. Er wordt gekozen voor de bouw van 13 woonappartementen, bestemd voor Terschellingelingen op het terrein van de voormalige dancing. Voor het behoud van de zichtlijnen zullen de appartementen een beperkte hoogte krijgen.

Jaap Smit

Kwartaaljournaal

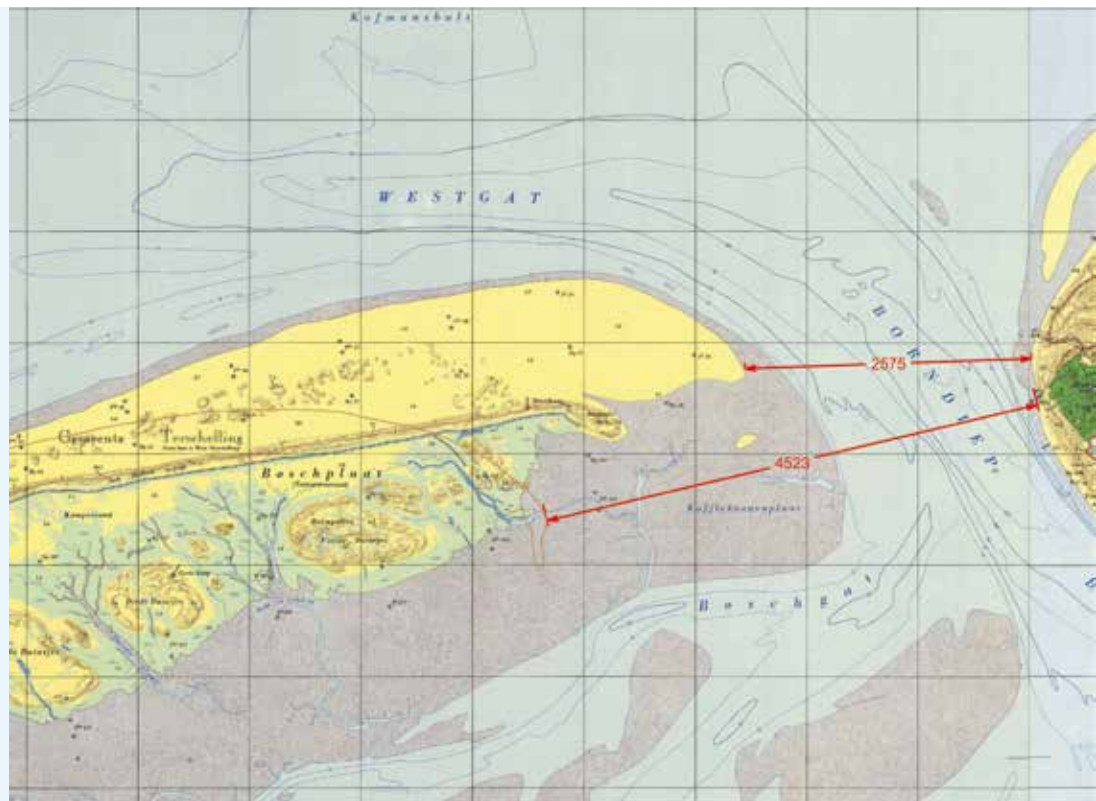
In juni heeft het jaarlijkse Oerol-festival weer op ons eiland plaatsgevonden. Het aantal bezoekers blijft de laatste jaren vrij stabiel. Het weer was goed, alleen viel er de laatste paar dagen gedurende de nachtelijke uren een beetje neerslag. De festivalgangers verplaatsen zich merendeels per fiets, zodat de fietspaden tot in de nachtelijk uren erg druk zijn. Maar verder verloopt het festival over het algemeen probleemloos.

24

Op dit moment van schrijven is het erg droog op ons eiland. Er is al enkele weken geen druppel regen meer gevallen. Er is dan ook een absoluut 'rook- en stookverbod' in het duingebied uitgevaardigd. Een plantje dat van de droogte profiteert is de cranberry. Overall zie je in het duin bloeiende cranberry-plantjes. De eerste besjes beginnen zich al te vormen en als het zo door gaat belooft de oogst dit jaar een topjaar te worden. Maar ik zal u weer een overzicht geven van onze werkzaamheden.

- ▶ Op 22 maart zijn we aanwezig bij een Beheeroverleggroep-vergadering.
- ▶ Op 26 maart dient een schorsingsverzoek bij de bestuursrechter over het oprichten van Tipi-tenten te Halfweg in het kader van Kamperen bij de Boer.
- ▶ Op 27 maart vindt een raadsvergadering plaats waarin afscheid wordt genomen van vertrekkende raadsleden.

1970

▶ En op 29 maart worden de nieuw gekozen raadsleden tijdens een raadsvergadering geïnstalleerd.

▶ Op 3 april vindt een raadscommissie-vergadering plaats. Aan de orde komt de bebouwing van het B&Y-terrein aan het Groene Strand. Vervolgens wil men van het Seinhuisje op het Kaapsduin een luxe resort voor overnachtingen maken.

En de zogenoemde Kruimelregeling komt ter sprake. Deze regeling geeft het College de mogelijkheid om beslissingen te nemen buiten de Raad om. Onnodig te zeggen dat de Raad wel degelijk gekend wil worden als zulke beslissingen worden genomen.

▶ Op 4 april wordt de raadscommissie-vergadering vervolgd. Nu komt het havengebied aan de orde, met het Bestemmingsplan Haven en de Startnotitie Masterplan Havengebied. Vervolgens wordt er nog gedebatteerd over 'helder handhaven'.

▶ Op 24 april vindt een raadsvergadering plaats. Allereerst worden nieuwe raadsleden in diverse functies benoemd. Vervolgens neemt de Raad het bestemmingsplan B&Y-terrein aan. De bedoeling is bebouwing in drie bouwlagen en huizenbouw aan de Zwarte Weg.

Het Seinpaalhuisje mag worden verbouwd tot een luxe hotelkamer, mits de uiterlijke kenmerken van het huisje in stand worden gehouden. Er komt geen hek om heen. Vervolgens worden het Bestemmingsplan Havengebied aangenomen, evenals de Startnotitie Masterplan Havengebied.

2018

25

- ▶ *Op 25 april* zijn we aanwezig in de Landbouwschool te Lies voor een schetsbijeenkomst over de Zoetwaterbel ten noorden van het dorp West-Terschelling.
- ▶ *En op 26 april* verschijnen we voor de gemeentelijke Commissie van Advies & Bezwaar, waarbij we onze bezwaren kenbaar maken tegen het oprichten van houten Tipi-tenten op een boerencamping te Halfweg.
- ▶ *Op 8 mei* zijn we aanwezig bij een raadscommissie-vergadering waarbij alleen de jaarrekening 2017 op de agenda staat.
- ▶ *Op 22 mei* vindt een raadsvergadering plaats. De begroting van de FUMO wordt goedgekeurd, evenals de begroting over het jaar 2017. Er worden twee nieuwe commissieleden benoemd en er wordt afscheid genomen van twee voormalige wethouders.
- ▶ *Op 24 mei* zijn we aanwezig in de Driemaster te Midsland waar op uitnodiging van de Terschellinger Campinghouders Vereniging (TCV) nieuwe trends in het toerisme worden gepresenteerd.
- ▶ *Op 25 mei* komt het algemeen bestuur van SOS ter vergadering bijeen.
- ▶ *Op 28 mei* bespreekt de gemeenteraad het gesloten ‘Eilandakkoord’ van de coalitie PvdA-VVD. Tevens wordt het formatieproces doorgenomen. En tot slot worden tot wethouder benoemd mevrouw J. Hoekstra en de heer S. Haringa.
- ▶ *Op 29 mei* zijn we aanwezig bij “Et er oer Hà” waarbij plannen worden besproken om een oude boerderij te Kinnum te verbouwen tot drie verhuurunits en één appartement.
- ▶ *Op 1 juni* zijn we in museum ‘t Behouden Huys waar een boekje over Paulus de Boskabouter, genaamd “Et Ynstroeperke” wordt gepresenteerd. Het boekje is voorzien van een CD waarin de drie Terschellinger dialecten zijn ingesproken.
- ▶ *Op 5 juni* wonen we een raadscommissie-vergadering bij. De Zelfpluktuin in Hoorn komt ter sprake. De eigenaren willen er een bedrijfsgebouw met woning bouwen en daarvoor is een apart bestemmingsplan nodig. Verder komt het bouwen van een dubbele woning aan de orde in het bos – West Aleta fase 4 – schuin tegenover Hotel Boschrijck. Ook wordt gediscussieerd over het oprichten van een zeekaap op het Kaapsduin te West. In vroegere tijden hebben hier meerdere kapen gestaan ten behoeve van landverkenning en het veilig binnenvaren van het Stortemelk.
- ▶ *Op 15 juni* is het SOS-bestuur vertegenwoordigd bij de opening van Oerol op uitnodiging van de festivalorganisatie.
- ▶ *Op 25 juni* zijn we aanwezig bij een raadscommissie-vergadering. Allereerst vernemen we dat het ‘Punthoofd’, gelegen op de zeereep te Formerum aan Zee, zich in bouwvallige staat bevindt en dat er ook asbest is aangetroffen. Daarna discussieert de Raad over de Kadernota. Omdat benodigde informatie nog ontbrak werd dit punt over de vakantie heen getild. Er wordt besloten dat Terschelling-TV gedurende drie jaar verslagen gaat maken van alle raadsvergaderingen. De verslagen zullen worden geplaatst op You-Tube.
- ▶ *En op 26 juni* wordt tijdens een raadsvergadering positief besloten op het oprichten van de Kaap op het Kaapsduin. Het bedrijfsgebouw met woning mag

gebouwd worden in de Zelfpluktuin, en aan de West-Aletalaan mogen woningen gebouwd worden (twee onder één kap).

▶ *Op 30 juni* zijn we in museum ‘t Behouden Huys aanwezig bij de opening van de tentoonstelling “Boeren & Buren”.

▶ *Op 10 juli* zijn we aanwezig bij een raadsvergadering, waar ondermeer de Bestuurskracht van de gemeente op de agenda staat, het zogenoemde BMC-rapport. De Raad bespreekt wat er verbeterd kan worden in de relatie tussen het College, de Raad en de ambtenaren op het gemeentehuis.

Dit is de laatste vergadering van de Raad waarna het zomerreces begint. De Raad komt in september weer bijeen. En daarom, beste lezer, ga ik dit artikel ook afsluiten. Ik wens u ook een hele plezierige vakantie toe.

Jaap Smit

Wet op de privacy

U heeft ongetwijfeld vernomen dat op 25 mei 2018 de nieuwe Privacy- of Data-wet in werking is getreden. Deze wet wordt ook wel genoemd de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De bedoeling van deze wet is om de burgers meer bescherming te bieden. Bedrijven en instellingen moeten zorgvuldiger en transparanter omgaan met de persoonsgegevens die zij ontvangen en bezitten. Personen – de eigenaar van deze gegevens – kunnen deze gegevens corrigeren en/of indien gewenst, laten verwijderen. Dit is belangrijk, omdat mensen steeds meer informatie over zichzelf delen, hetzij bewust of onbewust.

In alle landen van de EU gelden vanaf 25 mei 2018 dezelfde privacy-regels. En dus, waarde donateurs van SOS, dienen ook wij aan deze wet te voldoen.

De vraag die zich direct aandient is: “Wat weten wij van u?” Onze penningmeester voert de donateursadministratie. Zij weet bijvoorbeeld uw naam, adresgegevens en ze houdt bij hoe lang u al donateur bent. Verder kent zij uw bankrekeningnummer. En als u het heeft doorgegeven uw telefoonnummer en/of uw e-mail adres. Dit laatste weet zij echter lang niet van alle donateurs.

Wat doet onze penningmeester met uw gegevens? Als donateur krijgt u drie maal per jaar ons mededelingenblad ‘De Miedbringer’ thuis bezorgd. En in de maand augustus wordt u verzocht uw jaarlijkse donatie te voldoen. Dit is het eigenlijk al wel zo’n beetje. Overige informatie of bijvoorbeeld nieuwsbrieven krijgt u van ons niet toegestuurd.

En verder kunt u er van verzekerd zijn dat wij ons donateursbestand nooit en te nimmer zullen verkopen of delen met derden. Verder zullen wij alles in het werk stellen om misbruik, verlies, onbevoegde toegang, ongewenste openbaarmaking en ongeoorloofde wijziging tegen gaan. Mocht u toch van mening zijn dat wij ons hieraan niet houden, dan wordt u verzocht direct hierover contact op te nemen met de penningmeester. Op onze website is een verklaring opgenomen omtrent deze Privacywet. Verder gaat het voltallige SOS-bestuur er nog een vergadering aan wijden om de juiste procedures, etc. duidelijk op schrift te zetten en te omschrijven.

Als u geen donateur van SOS meer wilt zijn, dan is er het ‘recht van vergetelheid’. Als u hierom vraagt dan moeten wij kosteloos binnen een maand uw persoonsgegevens wissen uit onze bestanden. Bedrijven en/of instellingen die zich niet aan deze regels houden kunnen een boete verwachten van de Autoriteit Persoonsgegevens. U zult begrijpen dat wij het zover niet willen laten komen.

Jaap Smit

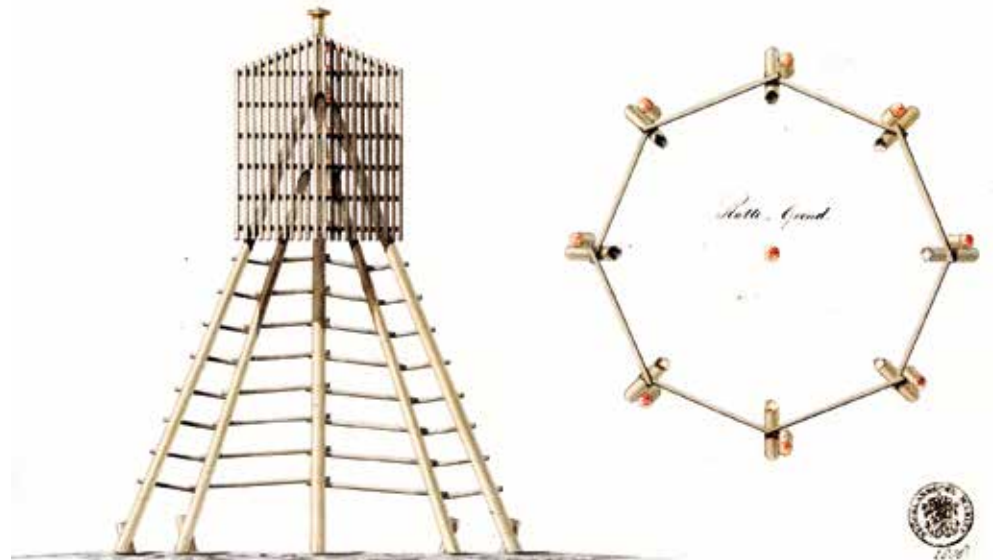
Zeekaap

De gemeenteraad heeft in de maand juni positief beslist over de oprichting van een zeekaap op het Kaapsduin te West-Terschelling. Omdat zeekapen behoren tot de nautische geschiedenis van ons eiland en er vele afbeeldingen van bewaard zijn gebleven, heeft het bestuur van SOS gemeend haar goedkeuring hieraan te verlenen. Vroeger stonden er wel acht kapen op de duinen nabij het dorp West.

De nieuwe Kaap zal worden geplaatst op grond van Staatsbosbeheer die deze geheel belangeloos ter beschikking stelt.

Eeuwenlang vormden kapen de bakens voor schippers om moeilijke vaarwateren te bezeilen en aldus veilig de haven te bereiken. Met de invoering van moderne navigatiemiddelen, zoals GPS, is de noodzaak van kapen echter geheel verdwenen. Ze zijn derhalve bijna allemaal afgebroken. Het is daarom goed om de bedoeling van een kaap nog eens toe te lichten.

Ten eerste diende de Kaap als dagmerk voor zeelieden als ze komende vanuit zee de kust moesten verkennen. Voor dit doel konden overigens ook kerktorens dienen. De Brandaris was zo'n dagmerk, maar ook de korenmolen die ooit op het westeinde van ons eiland op een hoog duin stond. Deze molen viel echter ten prooi aan brand in het jaar 1842. En de Grote Kaap op de derde duintjes diende eveneens als dagmerk en peilpunt voor het Amelander Gat. De kerktorens van Midsland/Striep en Hoorn werden op de vroegere zeekaarten voor de herken-

baarheid eveneens altijd aangegeven zoals ze er in werkelijkheid ook uitzagen. Kapen stonden altijd achter elkaar. Een lage kaap vooraan en een hogere kaap achteraan. Als de schipper de twee kapen in één lijn zag, dan wist hij dat hij in de as van het vaarwater zat en aldus veilig door kon varen. Zo dienden twee kapen voor het naar binnen varen van het Stortemelk, komende vanaf de Noordzee. Noord van het Vliegat liggen de Terschellinger gronden. De ingang van het Stortemelk ligt hier tussen de Westergronden en vlak langs het strand van Vlieland. Het begin van het zeegat wordt meestal gemarkeerd door een verkenningston. Deze ligt precies op de lijn dat beide kapen in een richting worden gezien. Daarnaast kan het vaarwater nog eens betond worden met rode bakboordstonen en groene stuurboordstonen. Zo'n vaargeul veranderde nog wel eens in de loop der tijden. Storm en zeestromen veranderden het profiel van het vaarwater en de plaats van de kaap moest

dan worden aangepast. Kapen werden dan simpelweg verplaatst. Een kaap bestaat uit een lange paal in het midden, de z.g. Koning. Vervolgens zijn er de Schoren en voor de herkenbaarheid dient het Scherm. Dan zijn er nog de z.g. Zwiepingen die dienen om wind en storm te weerstaan. De schoren en de koning moeten worden ingegraven. Het scherm was meestal zwart met een flauwe punt naar boven. Natuurlijk kon het scherm ook een andere kleur krijgen indien gewenst.

Het opnieuw oprichten van de kaap op het Kaapsduin maakt voor de mensen een historisch monument weer zichtbaar en beleefbaar. En vanuit toeristisch oogpunt voegt de kaap een nieuw icoon toe, naast de Brandaris, aan het silhouet bij het aanvaren van Terschelling.

Jaap Smit

*op de bres
voor een
bijzonder eiland!*

*U kunt ons helpen door
donateur te worden
voor minimaal € 17,50 per jaar*

